

FIȘA DE DOCUMENTARE - Nr. 1

REVOLUȚIA DIN 1989**CONTEXTUL GENERAL:**

Prăbușirea regimurilor comuniste în anul 1989, consecință directă a transformărilor pe plan intern și internațional, începute în 1985 de către noul lider sovietic, Mihail Gorbaciov, va materializa un vis imposibil de sperat, cu atât mai mult de realizat. Întâlnirea de la București, din 1989, a Pactului de la Varșovia a demonstrat încă o dată poziția antireformistă a triadei reprezentate de conducătorii Bulgariei, R.D. Germania și României. Scrisoarea celor șase foste personalități comuniste, în care era criticat regimul comunist din România, prezentată la postul BBC, a produs o minirevoluție în aparatul de partid și de stat. Deși Ceaușescu a replicat, în noiembrie 1989, la Congresul al XIV-lea, înfierând, după model stalinist, amestecul marilor puteri în treburile interne ale statelor mici, situația era de neoprit. Mișcarea de emancipare a românilor a izbucnit la scurt timp.

DESFĂȘURAREA REVOLUȚIEI:

Evenimentele din decembrie au debutat cu protestul credincioșilor reformati față de hotărârea autorităților comuniste de a-l evacua pe pastorul reformat Lászlo Tökés. Cuprinsă de frenezie, mulțimea, indiferent de religie, s-a strâns în jurul casei pastorului și a bisericii reformate cântând „Deșteaptă-te, române!” și strigând „Jos Ceaușescu”, „Jos comunismul”. În zilele de 16 și 17 decembrie, mișcarea a luat amploare, ceea ce a determinat intervenția trupelor de ordine, care au ripostat cu gaze lacrimogene și jeturi de apă pentru a-i dispersa pe demonstranți. Pentru a inocula frica, au fost făcute, fără discernământ, și primele arestări. Deoarece demonstrația nu mai putea fi oprită, iar amploarea era fără precedent, în ziua de 17 decembrie, armata, cu ordin de la București, a tras, pentru prima dată, în demonstranți. Au căzut 122 de oameni nevinovați ale căror trupuri, la ordinul Elenei Ceaușescu, au fost aduse în București, incinerate și aruncate la canal. Cu toată condamnarea televizată a lui Nicolae Ceaușescu, din data de 17 decembrie, a evenimentelor de la Timișoara, mișcările de stradă au continuat. Pe 20 decembrie, Timișoara, declarat primul oraș liber de comunism, deschidea seria evenimentelor din zilele următoare, care duceau la prăbușirea unui regim ce asuprise România mai bine de 50 de ani. În plină criză a regimului politic de la București, Nicolae Ceaușescu a efectuat o vizită în Iran. Revenit în țară, Nicolae Ceaușescu avea să convoace la București o mare adunare populară, în data de 21 decembrie 1989, în caredorea să condamne, în fața oamenilor muncii, evenimentele de la Timișoara. Acuzele aduse demonstranților pașnici de la Timișoara, combinate cu promisiunile de a acorda câțiva lei la salariu, au înfuriat masele, care au strigat lozinci împotriva lui Ceaușescu și a regimului comunist. Și din nou armata a intrat în dispozitiv trăgând până târziu în noapte împotriva manifestanților, de data aceasta la București. Apariția a doua zi a dictatorului în balconul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, care încerca să calmeze spiritele, a fost un eșec. Pentru că masele forțau intrarea în sediul Comitetului Central, Nicolae Ceaușescu și soția au fugit cu ajutorul unui elicopter de pe acoperișul clădirii.

Deoarece insurecția populară reușise, iar mișcarea tindea să ia amploare, preluarea energiei populare s-a făcut de către învingători cu ajutorul televiziunii, care în premieră mondială transmitea un eveniment de o asemenea amploare. Noul organism politic, denumit Frontul Salvării Naționale, avea în consiliul de conducere alături de disidenții Doina Cornea, Ana Blandiana, Mircea Dinescu, și vechi liderii comuniști, printre care Ion Iliescu și Silviu Brucan. Diversiunile strecurate la televizor, în special problema teroriștilor, au dus la transformarea Bucureștiului și nu numai într-un adevărat teatru de război în care, din nefericire, au murit oameni nevinovați.

Noul regim debuta înveșmântat într-o mantie însângerată. Pentru a nu se dezminți, învingătorii hotărau ca în ziua de Crăciun cei doi dictatori, prinși cu o zi mai înainte, să fie condamnați la moarte și executați în urma unei parodii de proces, organizat la o cazarmă din Târgoviște. Avea loc un dublu asasinat politic, inutil și greu de justificat, comandat de unii dintre corifeii noului regim, inducându-se un sentiment de culpabilitate întregului popor. Libertatea câștigată cu imense sacrificii era adusă ofrandă noilor învingători. Rămânea de văzut dacă aceștia aveau să fie demni de sacrificiul făcut.

SURSE ISTORICE:

„...Fraților, mulțumită lui Dumnezeu...ne aflăm în studiourile Televiziunii. Am reușit să ajungem aici, în spatele tancurilor, cu Armata și cu studențimea și cu oamenii pe care îi vedeți, și cu mii și mii de români și de alte naționalități care ne-au condus. [...] Sunt emoționați, obosiți și dorim ca tot poporul român, de orice naționalitate, care a luptat cu arma în mână, în sensul că au avut în suflet acea suflare divină a lui Dumnezeu și a răbdării poporului român... care în sfârșit s-a rupt... să putem asculta cuvintele lui Mircea Dinescu, care va fi... vor fi purtătorea geniului românesc peste timp”.

(Ion Caramitru, prima intervenție a noului regim la Televiziunea Română Liberă, în Grigore Cartianu, Crimele Revoluției)

„În fața loviturii de stat... nu răspund celor care au chemat armatele străine în țară! Nu răspund... Această bandă de trădători de țară care sunt în legătură cu străinătatea...”

(Din cuvântul lui Nicolae Ceaușescu la procesul de la Târgoviște, în Grigore Cartianu, Sfârșitul Ceaușeștilor)

„A venit generalul Neagoe și i-a spus lui Ceaușescu că în diverse puncte din Capitală sunt deja mari concentrări de oameni, care se îndreaptă către centru. Ea a spus că este o contrarevoluție și că trebuie făcut totul ca să fie reprimată. I-a întrebat: Măi, voi sunteți pregătiți? Și el a răspuns: Da, suntem. Oamenii noștri sunt înarmați...”

(discuție între Nicolae Ceaușescu și generalul Neagoe, la 22 decembrie 1989, în Alex M. Stoenescu, Cronologia evenimentelor din decembrie 1989).

BIBLIOGRAFIE:

1. Grigore Cartianu, Crimele Revoluției, București, Editura Adevărul, 2010.
2. Grigore Cartianu, Sfârșitul Ceaușeștilor, București, Editura Adevărul, 2010.
3. Grigore Cartianu, C.Delcea, M.Voinea, A.Crăciun, Teroriștii printre noi, București, Editura Adevărul, 2011.